

Verslag der Algemeene Rekenkamer over 1867.

(Bijlagen van het Regeringsverslag.)

bij de zamenstelling der begrotingen niet te voorzien, doen dikwerf het tijdstip van aanbestedingen voor werken en leverantien vertragen. Moes'ten daardoor de sommen, waarop voor die behoeften, bij de begroting van het jaar der aanbesteding, gerekend werd, ongebruikt blijven en moest de uitgaaf dan op de volgende dienst worden overgebracht, mijns inziens zou dit geene zuivere uiteenhouding van de lasten eener dienst mogen heeten, maar zou dit stelsel onfeilbaar tot ruimere begrotingen en daardoor tot hogere staatsuitgaven leiden, omdat dan bij elke begroting op dergelijke eventualiteiten zou mogen, ja moeten gerekend worden.

In het algemeen kan zeker niet worden aangenomen dat bijv. bij de begroting voor 1866 gelden zouden zijn toegestaan voor de behoeften over 1867. De vraag is echter wat men in bepaalde gevallen onder de behoeften eener dienst heeft te verstaan. Zoo is het bijv. onvermijdelijk een aantal magazijngoederen aan te besteden in en te bekostigen ten laste van het dienstjaar, voorafgaande aan dat, waarin de verkregen zaken tot verbruik afgegeven of in dienst gesteld worden. Meent nu de betrokken Minister dat ruimere aanvulling van zoodanigen voorraad dan over eenige voorgaande jaren, in 's lands belang wenschelijk is, en blijkt hem tegen het einde des jaars dat de stand van het betrokken begrotingsartikel daartoe ruimte aanbiedt, dan kan hij, door van die gelegenheid gebruik te maken, mijns inziens, evenmin het verwijt verdienen van 's lands geldelijk belang te benadeelen, als dat van art. 1 der wet van 1844 te overtreden. De noodige gelden voor de uitgaaf werden toch inderdaad op de begroting van het jaar der aanbesteding toegestaan. Ook in deze vrijheid van handelen, door de wet aan de hoofden der Departementen van algemeen bestuur toegekend, ligt een middel om opdrijvingen van begrotingen te vermijden. Naar mijne overtuiging is die bevoegdheid veel meer bevorderlijk aan ware spaarzaamheid van beheer, dan het afsnijden van alles wat de Algemeene Rekenkamer bij deze gelegenheid met de benamingen van willekeur en nutteloos uitputten der begrotingen geliefde te bestempelen.

Ik betwijfel dan ook of de door de Algemeene Rekenkamer aangeprezen regel ergens zuiver wordt toegepast. In Frankrijk heeft men als correctief van dat stelsel, de in de vroeger vermelde nota van vijf leden der Algemeene Rekenkamer veroordeelde extraordinaire en complémentaire credieten. In België veroorlooft de wet tot dat einde aan de Regering, sommen van de eene dienst of de andere over te brengen.

De laatste bedenking van de Kamer is deze, dat in het stelsel van den Raad van Ministers niets beletten zou:

1°. dat de administratie hare bevoegdheid om naar welgevallen het eene of andere dienstjaar te bezwaren, ook uitstrekke tot uitgaven wegens werken of leverantien op mondelinge overeenkomst;

2°. dat de uitgaven voor gewone werken of leverantien, waarvan de oplevering moet plaats hebben in het jaar, volgende op dat waarin gecontracteerd is, gedeeltelijk op de begroting van het eene en gedeeltelijk op die van het volgende dienstjaar worden verrekend.

De ongegrondheid der bedenking sub 1°. blijkt al dadelijk uit de opmerking dat » mondelinge overeenkomsten » niet kunnen behooren tot de » contracten » waarvan de wet van 1844 gewaagt.

De bedenking onder 2°. vermeld, schijnt mij toe, in eenigzins andere bewoordingen, slechts eene herhaling te bevatten van de reeds wederlegde opmerking der Kamer, omtrent de dienstaanwijzing van uitgaven voor gewone behoeften en zaken van dagelijksch verbruik, waarvoor ieder jaar dezelfde posten in de Staatsbegroting worden aangetroffen. Ook hier blijft de vraag wat men onder gewone werken of leverantien verkiest te verstaan. Wanneer echter inderdaad bij de begroting eener dienst slechts op gedeeltelijke bekostiging van eenig werk of leverantie gerekend is, dan zie ik niet in, welk nadeel er aan verbonden zou zijn de betaling, in overeenstemming daarmede, over twee diensten te verdeelen. Kon daaruit vorwarring ontstaan, wat ik ontken, dan ware zeker niets meer verworpelijk dan het stelsel der Algemeene Rekenkamer om het belastbare dienstjaar steeds door het tijdstip van oplevering te doen aanwijzen. Bij de werking van dat stelsel toch, zou zich veel meer dan thans het geval voordoen, dat de betalingen uit eene en dezelfde aanbesteding voortvloeiende over twee diensten te verdeelen zijn.

De bepalingen der wet van 1844 zijn, naar het inzien der Regering, te duidelijk, en de ongelegenheden welke van eene algemeene verandering in de toepassing dier wet te wachten zijn, te groot, om haar vrijheid te doen vinden tot die verandering over te gaan. Zij zal dus voorloopig de uitgaven, in wier verevening op dien grond door de Algemeene Rekenkamer wordt gedifficulteerd, bij wijze van credietopening betalen, en mogt de

Kamer de aldus gedane betalingen blijven afwijzen, de tusschenkomst van den wetgever inroepen.

Ik vlei mij echter dat de Kamer, al ware het alleen uit overweging dat de wetgever eerlang geroepen zal worden de zaak voor de toekomst op nieuw te regelen, en dat in haren boezem zelf nopens de uitlegging der wet van 1844 verschil van gevoelen bestaat, termen zal vinden om zich niet verder tegen de sedert meer dan twintig jaren door haar aangenomen en gevolgde wijze van toepassing dier wet te verzetten.

De Minister van Finantien,
(get.) R. J. SCHIMMELPENNINGK.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal,
VAN HOYTEMA.

[25. 8.]

BIJLAGE F.

454
N°. — F 1.
44

Aan den Heere Minister van Finantien.

's GRAVENHAGE, den 25sten Mei 1868.

De beschouwingen, vervat in Uwer Excellentie's missive van den 26sten Maart jl., afdeling generale thesaurie, n°. 30, hebben de Algemeene Rekenkamer niet teruggebracht van hare meening, nopens de toepassing der wet van den 1^{den} Februarij 1844 (*Staatsblad* n°. 6) in het breede ontwikkeld bij haar schrijven van den 21sten October 1867, n°. 884/127 F 1.

Ter voorkoming echter van de ongelegenheden, waarop Uwe Excellentie wijst, wil de Algemeene Rekenkamer gaarne, voor zooveel betreft de contracten, aangegaan ten laste der begroting van 1867, de afwijking toelaten van den regel, in der Kamer circulaire van den 20sten Junij 1867 omschreven, doch voor 1868 en zoolang de wet van 10 Februarij 1844 niet in den geest van Uwe Excellentie zal zijn gewijzigd of verduidelijkt, zou zij zwaarigheid moeten maken dat beginsel prijs te geven, en het komt der Algemeene Rekenkamer voor, dat wanneer hare bedoeling, zoo als thans, tijdig en vóór het sluiten der contracten voor het volgend jaar, aan de administratie wordt medegedeeld, daaruit geene groote moeilijkheden kunnen ontstaan; althans de Departementen van algemeen bestuur, die aan de wet van 10 Februarij 1844 insgelijks eene beperkte uitlegging geven, hebben daarvan, voor zoover bekend is, nimmer eenig ongerief ondervonden.

Eindelijk een enkel woord over sommige uitdrukkingen der Kamer, die de gevoeligheid van Uwe Excellentie schijnen te hebben opgewekt.

Wanneer de Algemeene Rekenkamer in hare correspondentie over deze zaak gesproken heeft, hetzij van het noodeloos uitputten eener begroting, of van het verhoogen eener begroting met het overschietende van het vorig dienstjaar, hetzij van het bezwaren van het eene of andere dienstjaar naar welgevallen of naar goedvinden, werden die uitdrukkingen, als 't ware van zelve, door den aard van het behandeld onderwerp aan de hand gedaan, en dat deze bewoordingen in allen gevalle niet zoo zeer misplaatst waren, wordt hierdoor bewezen, dat de Kamer, juist in die dagen, de ervaring opdeed, dat onder andere de voor de dienst der marine voor 1866 en 1867 benoedigde hoeveelheden spek en gezouten vleesch uit ééne en dezelfde begroting (1866) zijn bekostigd geworden, en zulks alleen om gebruik te maken van de bevoegdheid, wier bestaan door Uwe Excellentie wordt verdedigd. Of de wetgever dusdanige bevoegdheid aan de administratie heeft willen of kunnen toekennen, geloof de Rekenkamer ten sterkste te mogen betwijfelen.

Uwe Excellentie gelieve de overige Ministers, voor zooveel nodig, met den inhoud van het vorenstaand antwoord bekend te maken.

De Algemeene Rekenkamer,
(get.) GEVERS

Ter ordonnantie van dezelve,
(get.) SPANJAARD.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal,
VAN HOYTEMA.